

Dictamen en relació amb la consulta sobre la conservació i cancel·lació de les dades incloses en el fitxer de trucades del telèfon d'emergències 112 Catalunya

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit (...) sobre la conservació i cancel·lació de les dades incloses en el fitxer de trucades del telèfon d'emergències 112 Catalunya.

Analitzada la petició i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica, es dictamina el següent.

I

(...)

II

(...) de conformitat amb la Llei 9/2007, de 30 de juliol, del Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgència 112 Catalunya, les dades personals contingudes en llurs fitxers *"han d'ésser cancel·lades quan fineixi l'anàlisi de l'actuació que s'hagi portat a terme. Aquestes dades s'han de conservar, com a mínim, el temps suficient per a gestionar i analitzar l'incident i, com a màxim, durant un període de dos anys des de la data en què fineixi l'incident, llevat que hi hagi un procés judicial en curs sobre l'incident amb una durada superior al dit termini de dos anys. En aquest cas, s'han de mantenir durant el temps en què el procés estigui en curs"* (article 31.4).

Tot seguit, manifesta que el fitxer "Telèfon del Centre d'Atenció i Gestió de Trucades 112 Catalunya", regulat a l'Ordre INT/111/2014, de 28 de març, per la qual es regulen els fitxers que contenen dades de caràcter personal del CAT112, no estableix cap consideració sobre la conservació de les dades que conté, relatives a l'enregistrament de les trucades efectuades al servei d'atenció de trucades d'urgència a través del número telèfon 112.

Per aquest motiu, l'entitat sol·licita el parer d'aquesta Autoritat en relació amb la conservació i cancel·lació d'aquesta informació personal, així com sobre la incidència que, sobre aquesta qüestió, pot tenir la normativa en matèria d'arxiu o de transparència.

A aquestes qüestions ens referim en els apartats següents d'aquest dictamen.

III

D'entrada, escau assenyalar que la normativa de protecció de dades personals no estableix l'obligació d'incloure en els fitxers de dades de caràcter personal informació sobre la conservació de les dades que s'hi contenen. El contingut d'aquests fitxers, en un cas com l'ara examinat, ve determinat pels articles 20.2 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD) i 54.1 del seu Reglament de desplegament, aprovat pel Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre (en endavant, RLOPD).

Ara bé, el Reglament (UE) 2016/679, del Parlament i del Consell Europeu, de 27 d'abril de 2016, General de Protecció de Dades (en endavant, RGPD) sí estableix l'obligació del responsable del tractament d'informar l'interessat, tant quan les dades s'obtinguin del

mateix interessat com quan s'obtinguin d'un tercer, del termini durant el qual es conservaran les dades personals o, quan això no sigui possible, dels criteris emprats per establir-ho (articles 13.2.a) i 14.2.a)).

Si bé l'RGPD no serà aplicable fins el proper 25 de maig de 2018, cal tenir present que qualsevol tractament de dades que es perllongui més enllà d'aquesta data haurà de satisfer les exigències de la nova regulació.

Pel que fa a la conservació de les dades personals de què s'és responsable, cal tenir en compte les previsions de l'article 4.5 de l'LOPD. Aquest article, relatiu al principi de mínima conservació de les dades, estableix que *"les dades de caràcter personal han de ser cancel·lades quan hagin deixat de ser necessàries o pertinents per a la finalitat per a la qual han estat recollides o registrades. No han de ser conservades de manera que permetin identificar l'interessat durant un període superior al necessari per a les finalitats d'acord amb les quals hagin estat recollides o registrades."*

Així mateix, cal tenir en compte les previsions de l'article 8.6 de l'RLOPD (que desenvolupa aquest article 4.5 de l'LOPD), segons el qual:

"Les dades de caràcter personal s'han de cancel·lar quan han deixat de ser necessàries o pertinents per a la finalitat per a la qual han estat sol·licitades o registrades.

No obstant això, es poden conservar durant el temps en què es pugui exigir algun tipus de responsabilitat derivada d'una relació o obligació jurídica o de l'execució d'un contracte o de l'aplicació de mesures precontractuals sol·licitades per l'interessat.

Una vegada complert el període a què es refereixen els paràgrafs anteriors, les dades només poden ser conservades amb la seva dissociació prèvia, sense perjudici de l'obligació de bloqueig que preveuen la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, i el present Reglament."

Per la seva part, l'RGPD estableix que *"los datos personales serán mantenidos de forma que se permita la identificación de los interesados durante no más tiempo del necesario para los fines del tratamiento de los datos personales; los datos personales podrán conservarse durante períodos más largos siempre que se traten exclusivamente con fines de archivo en interés público, fines de investigación científica o histórica o fines estadísticos, de conformidad con el artículo 89, apartado 1, sin perjuicio de la aplicación de las medidas técnicas y organizativas apropiadas que impone el presente Reglamento a fin de proteger los derechos y libertades del interesado ("limitación del plazo de conservación")"* (article 5.1.e)).

Fer avinent, en aquest punt, que, tal i com disposa la mateixa normativa de protecció de dades, la cancel·lació, quan és pertinent, no equival necessàriament a l'esborrat o supressió de la informació personal, sinó al seu bloqueig.

En concret, l'article 16.3 de l'LOPD estableix que *"la cancel·lació dóna lloc al bloqueig de les dades, i només s'han de conservar a disposició de les administracions públiques, els jutges i els tribunals, per a l'atenció de les possibles responsabilitats nascudes del tractament, durant el termini de prescripció d'aquestes responsabilitats. Complert aquest termini, s'ha de procedir a la supressió."*

Per la seva part, l'article 5.1.b) de l'RLOPD estableix que la cancel·lació de dades constitueix el *"procediment en virtut del qual el responsable cessa en l'ús de les dades"*. I afegeix que *"la cancel·lació implica el bloqueig de les dades, consistent en la identificació i reserva d'aquestes dades amb la finalitat d'impedir-ne el tractament excepte per posar-*

les a disposició de les administracions públiques, jutges i tribunals, per a l'atenció de les possibles responsabilitats nascudes del tractament i només durant el termini de prescripció de les responsabilitats esmentades. Transcorregut aquest termini s'ha de procedir a la supressió de les dades."

Aquestes previsions es complementen amb allò establert a l'article 16.5 de l'LOPD, segons el qual *"les dades de caràcter personal han de ser conservades durant els terminis que preveuen les disposicions aplicables o, si s'escau, les relacions contractuals entre la persona o l'entitat responsable del tractament i l'interessat."*

Així doncs, en atenció a aquestes preceptes, les dades personals han d'ésser cancel·lades un cop deixen de ser necessàries o pertinents per a la finalitat per a la qual es van recollir, fet que comportarà la seva conservació, de manera degudament bloquejades, durant al menys els terminis de prescripció en què es pugui exigir algun tipus de responsabilitat derivada d'una relació o obligació jurídica, de l'execució d'un contracte o de l'aplicació de mesures precontractuals sol·licitades per la persona afectada.

Acomplert aquest termini, el qual pot variar en funció de la informació tractada i de les responsabilitats que es poden generar, s'haurà de procedir a la supressió o eliminació efectiva de la informació personal.

IV

Dit això, pot entendre's que l'article 31.4 de la Llei 9/2007 a què es fa referència en l'escrit de consulta vindria a recollir les previsions relatives al principi de mínima conservació de les dades personals fins ara examinades.

Aquest precepte estableix que *"les dades contingudes en els fitxers han d'ésser cancel·lades quan fineixi l'anàlisi de l'actuació que s'hagi portat a terme"* (entre elles, les dades incloses en el fitxer "Telèfon del Centre d'Atenció i Gestió de Trucades 112 Catalunya") i concreta, com a període mínim de conservació d'aquestes dades, *"el temps suficient per a gestionar i analitzar l'incident"*.

Des de la vessant de la protecció de dades, la resolució de la situació d'emergència que va motivar la trucada al telèfon 112 certament pot comportar la cancel·lació de les dades personals que, a tal efecte, disposa el (...), en la mesura que aquestes ja no siguin necessàries per a la gestió i l'anàlisi de l'incident que justifica el seu tractament (article 4.5 LOPD). Això, tenint en compte que la seva cancel·lació equivaldria, com s'ha vist, a mantenir-les degudament bloquejades (articles 16.3 LOPD i 5.1.b) RLOPD).

Tot seguit, aquest mateix precepte estableix com a període màxim de conservació de les dades *"dos anys des de la data en què fineixi l'incident, llevat que hi hagi un procés judicial en curs sobre l'incident amb una durada superior al dit termini de dos anys. En aquest cas, s'han de mantenir durant el temps en què el procés estigui en curs."*

D'aquestes previsions es desprèn que les dades personals de què disposa el (...) en relació amb l'enregistrament de les trucades al telèfon d'emergències 112 en realitat es poden conservar, un cop es resolgui la situació d'emergència, durant un període màxim de 2 anys, llevat que hi hagi un procediment judicial en curs, supòsit en què la llei amplia el temps de conservació de les dades fins que aquest finalitzi. Això implica que aquesta informació personal no serà cancel·lada fins que finalitzin els terminis assenyalats. Aquesta conservació de la dita informació, en la mesura que respondria a una previsió legal, resultaria conforme amb la normativa de protecció de dades (articles 8.6 RLOPD i 16.5 LOPD).

Ara bé, finalitzats els terminis de conservació a què fa referència aquest article 31.4 de la Llei 9/2007, les dades hauran d'ésser cancel·lades, tenint en compte que, com s'ha vist, la cancel·lació comportarà el bloqueig de la informació, en els termes exposats en la normativa (articles 4.5 LOPD i 5.1.b) RLOPD).

Assenyalar que el període de conservació de la informació degudament bloquejada dependrà dels terminis de prescripció de les responsabilitats que es puguin derivar del seu tractament (entre d'altres, hauria de tenir-se en compte el termini de prescripció de tres anys que estableix la mateixa LOPD en relació amb les conductes constitutives d'infracció molt greu (article 47.1) o dels terminis que prevegin les disposicions aplicables al cas.

Dit això, tractant-se de documentació de titularitat pública, caldria tenir en compte les previsions establertes en la Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i gestió de documents, sobre avaluació documental.

S'entén per document, als efectes d'aquesta llei, *“els béns definits per l'article 19.1 de la Llei 9/1993, del 30 de setembre, del patrimoni cultural català”* (article 2.a) Llei 10/2001), això és *“tota expressió en llenguatge oral, escrit, d'imatges o de sons, natural o codificat, recollida en qualsevol mena de suport material, i qualsevol altra expressió gràfica que constitueixi un testimoni de les funcions i les activitats socials de l'home i dels grups humans, amb exclusió de les obres d'investigació o de creació.”*

D'acord amb l'article 9 de la Llei 10/2001, *“un cop concloses les fases activa i semiactiva, s'ha d'aplicar a tots els documents públics la normativa d'avaluació, sobre la base de la qual se'n determina la conservació, per raó del valor cultural, informatiu o jurídic, o bé l'eliminació. Cap document públic no pot ésser eliminat si no se segueixen la normativa i el procediment establerts per via reglamentària.”*

Val a dir que, actualment, no consta l'existència de taules d'avaluació documental aprovades, referides, específicament, a la informació objecte de consulta.

En qualsevol cas, la determinació de la pertinença de conservar determinada informació referida a les trucades efectuades al telèfon d'emergència 112 i en quins termes (ja sigui bloquejant o, fins i tot, eliminant informació) s'haurà de fer tenint en compte allò que s'estableixi en la taula o taules d'avaluació documental corresponents que puguin elaborar-se en els termes de la Llei 10/2001.

V

En la consulta també es planteja la incidència que podria tenir la Llei 19/2014, del 29 de setembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (en endavant, LTC) en el cas examinat. Sobre aquesta qüestió es fan les consideracions següents.

La LTC té per objecte, per una banda, regular i garantir la transparència de l'activitat pública (article 1.1.a)). En aquest sentit, la llei concreta la informació que els subjectes obligats han de publicar en llurs seus electròniques i llocs webs (articles 5.1 i 8 a 12 LTC). En determinats supòsits, com ara en matèria de contractació pública o subvencions i ajuts públics (articles 13.d) i 15.1.c) LTC, respectivament), la mateixa llei estableix el període durant el qual la informació ha de romandre publicada. En aquests casos, per tant, els subjectes obligats hauran de conservar la informació de què disposen durant el termini previst en la LTC. Ara bé, aquesta és una situació que no es dona en el present cas, atès que ens trobem davant informació relacionada o vinculada amb l'enregistrament de les trucades efectuades al telèfon d'emergències 112.

Per altra banda, la LTC té per objecte regular i garantir el dret d'accés de les persones a la informació i la documentació públiques (article 1.1 b)). En aquest sentit, convé destacar que la llei no estableix cap termini pel que fa a la conservació d'aquesta informació i documentació pública, als efectes de garantir l'exercici d'aquest dret d'accés (article 18 LTC).

Per tant, no és obligatori conservar la informació de què es disposa per atendre eventuais peticions d'accés, més enllà dels terminis de conservació previstos en les disposicions que resultin d'aplicació al cas concret. Acomplerts aquests terminis, si la informació ha d'ésser cancel·lada (article 4.5 LOPD), haurà de procedir-se a la seva cancel·lació.

A aquesta mateixa conclusió s'arribaria amb l'RGPD. L'article 11.1 d'aquest reglament estableix que *"si los fines para los cuales un responsable trata datos personales no requieren o ya no requieren la identificación de un interesado por el responsable, éste no estará obligado a mantener, obtener o tratar información adicional con vistas a identificar al interesado con la única finalidad de cumplir el presente Reglamento."*

Així doncs, en un cas com el plantejat, acomplert el període de conservació establert a la Llei 9/2007, podria procedir-se a la cancel·lació de les dades relacionades o vinculades amb l'enregistrament de les trucades efectuades al telèfon d'emergències 112.

D'acord amb les consideracions fetes fins ara en relació amb la consulta plantejada, es fan les següents,

Conclusions

Des del punt de vista del principi de conservació mínima de les dades (article 4.5 LOPD), la resolució de la situació d'emergència que va motivar la trucada al telèfon d'emergències 112 pot comportar la cancel·lació de la informació personal recollida per a la seva gestió i anàlisi, sens perjudici que la Llei 9/2007 permet conservar-les fins un màxim de dos anys des de que fineix l'incident o bé per un temps superior al dit termini de dos anys, en cas que hi hagi un procés judicial en curs sobre l'incident en qüestió.

La LTC no estableix l'obligació de conservar la informació pública de què es disposa als efectes d'atendre eventuais peticions d'accés. En conseqüència, acomplert el termini de conservació previst a la Llei 9/2007, es podria procedir a la cancel·lació de les dades sobre l'enregistrament d'una determinada trucada efectuada al telèfon d'emergències 112 quan aquesta resulti pertinent.

Barcelona, 14 de juny de 2017